

20.6.2005

HAM-2004-R-7-53
217/PAO/hal

Lahti Energia Oy
PL 93
15141 Lahti

Kierrätyspolttoaineen energiahyötykäyttöhanke, Lahti, Kymijärven voimalaitos

LAUSUNTO YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTISELOSTUKSESTA

Lahti Energia Oy on 14.3.2005 toimittanut Hämeen ympäristökeskukseen ympäristövaikutusten arviointiselostuksen (YVA-selostuksen) kierrätyspolttoaineen energiahyötykäyttöhankeesta Lahden Kymijärven voimalaitosalueella. YVA-selostuksen on laatinut hankkeesta vastaavan Lahti Energia Oy:n konsulttina Insinööritoimisto Paavo Ristola Oy. Hämeen ympäristökeskus toimii hankkeen yhteysviranomaisena ja antaa arviointiselostuksesta yhteysviranomaisen lausunnon. Näiden tahojen yhteystiedot ovat seuraavat:

Lahti Energia Oy, PL 93, 15141 Lahti,

Insinööritoimisto Paavo Ristola Oy, Terveystie 2, 15870 Hollola,

Hämeen ympäristökeskus, Lahden toimipaikka, PL 29, 15141 Lahti.

Hanketiedot

Hanke koskee kierrätyspolttoaineen energiahyötykäyttöä Lahden Kymijärven voimalaitoksen alueella. Hankkeessa on tarkoitus hyödyntää energiana enintään 300 000 tonnia kierrätyspolttoainetta vuodessa. Jätteen valmistus polttoaineeksi tapahtuu muualla kuin Kymijärven laitosalueella. Kymijärvelle on tarkoitus rakentaa nykyisen voimalaitoksen kanssa samalle tontille kaasutuslaitos, joka koostuu kahdesta kaasuttimesta, kahdesta tuotekaasun puhdistimesta sekä kaasunpolttokattilasta ja savukaasujen puhdistuslaitteistosta. Laitoksen polttoainetehto on noin 160, sähköteho 35-40 ja kaukolämpöteho 95-100 megawattia. Laitos tulee ympärivuotiseen, jatkuvaan käyttöön.

Suoritemaksu 5 750 €

Hankkeella on seuraavat vaihtoehdot:

0-vaihtoehto – hanketta ei toteuteta: kierrätyspolttoaineen kaasutuslaitosta ei rakenneta Lahteen Kymijärven alueelle. Tarvittava kaukolämpö ja sähkö tuotetaan muilla tavoin.

Hankevaihtoehto: kierrätyspolttoainetta käyttävä kaasutuslaitos rakennetaan Lahden Kymijärven voimalaitosalueelle.

Tarkastelusta jätettiin pois arviointimenettelyn aikana ehdotettu vaihtoehto kaasutuslaitoksen sijoittamisesta Kujalan jätekeskuksen yhteyteen, koska tällä alueella ei ole enää tilaa kaasutuslaitokselle eikä siellä ole valmiina mm. liittymiä kaukolämpö- ja sähköverkkoon ja jäähdytysjärjestelmiä kuten Kymijärvellä.

YVA-menettely

YVA-menettely on tässä hankkeessa tarpeen, koska YVA-asetuksen hankeluettelon 11b) -kohdan mukaan YVA-menettelyä on sovellettava muiden jätteen kuin ongelmajätteen polttolaitokseen, jonka mitoitus on enemmän kuin 100 tonnia jätettä vuorokaudessa.

YVA-menettelyn aluksi hankkeesta vastaava laati YVA-ohjelman, joka on hankkeesta vastaavan suunnitelma siitä, mitä vaihtoehtoja hankkeella on ja mitä ympäristövaikutuksia aiotaan selvittää ja millä menetelmillä. Ympäristökeskus kuulutti YVA-ohjelman ja toimitti sen nähtäville. Kaikki, joiden oloihin tai etuihin hanke voi vaikuttaa, voivat ilmaista mielipiteensä arviointiohjelmasta. Ympäristökeskus myös pyysi arviointiohjelmasta lausunnot. Saatuaan mielipiteet ja lausunnot ympäristökeskus antoi hankkeesta vastaavalle lausunnon siitä, miltä osin arviointiohjelmaa on täydennettävä.

Hankkeesta vastaava teki tarvittavat ympäristöselvitykset YVA-ohjelman ja yhteysviranomaisen lausunnon mukaisesti ja kokosi tiedot YVA-selostukseksi. Se on kuulutettu ja siitä on pyydetty lausunnot vastaavalla tavalla kuin YVA-ohjelmasta. Saatuaan lausunnot ja mielipiteet ympäristökeskus antaa lausunnon arviointiselostuksesta ja sen riittävydestä ja toimittaa sen sekä muut lausunnot ja mielipiteet hankkeesta vastaavalle. Ympäristökeskus lähettää launtonsa tiedoksi hanketta käsitteleville viranomaisille.

Hankkeen edellyttämät luvat

Viranomainen ei saa myöntää lupaa hankkeen toteuttamiseen ennen kuin se on saanut käyttöönsä arviointiselostuksen ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon. Hanketta koskevasta lupapäätöksestä on käytävä ilmi, kuinka arviointiselostus ja siitä annettu yhteysviranomaisen lausunto on otettu huomioon.

Eri menettelyiden yhteensovittaminen

YVA-menettelyn aikana ei ole ollut meneillään sellaisia hanketta koskevia muiden lakien mukaisia menettelyitä, joiden kanssa tämän lain mukaisten selvitysten hankkiminen ja niistä tiedottaminen ja kuuleminen olisi ollut tarpeen yhteensovittaa.

Arviointiselostuksesta tiedottaminen ja kuuleminen

Arviointiselostus kuulutettiin Etelä-Suomen Sanomissa 16.3.2005. Kuulutus ja YVA-selostus olivat nähtävillä 17.3.-15.5.2005 Lahden kaupungintalolla ja Hämeen ympäristökeskuksen Lahden toimipaikassa. YVA-selostus on ollut

nähtävillä myös Lahden pääkirjastossa sekä Internetissä osoitteessa www.lahtienergia.fi. YVA-selostuksesta pidettiin yleisötilaisuus 17.3.2005.

YVA-selostuksesta pyydettiin lausunnot Asikkalan, Hollolan ja Nastolan kunnanhallituksilta, Lahden ja Orimattilan kaupunginhallituksilta, Päijät-Hämeen liitolta, Etelä-Suomen lääninhallitukselta, Turvatekniikan keskukselta, Hämeen työvoima- ja elinkeinokeskukselta ja Tiehallinnon Hämeen tiepiiriltä.

Yhteenveto annetuista lausunnoista ja mielipiteistä

Hollolan kunnanhallituksella ei ole huomautettavaa selostuksesta. Hanketta suunniteltaessa tulisi kuitenkin ottaa huomioon hankkeen positiivisten vaikutusten lisäksi mahdolliset kielteiset vaikutukset jätehuoltoon laajemmalla Päijät-Hämeen alueella. Alueellisessa jätesuunnitelmassa on tavoitteena edistää jätteiden hyödyntämistä ensisijaisesti aineena ja toissijaisesti energiana. Kielteisiä vaikutuksia saattavat olla esimerkiksi jätteiden aineena hyödyntämisen vähentyminen tai jätemaksujen nouseminen.

Lahden kaupunginhallitus toteaa, että hanke on merkittävä jätehuoltoon ja jätteiden hyötykäyttöön liittyvä ratkaisu. Hanke vähentää kaatopaikalle sijaittavaa ainesta ja fossiilisten polttoaineiden käyttöä. Jätteiden alueellisiin hyötykäyttötavoitteisiin on vaikeaa päästä ilman jätteiden energiasisällön hyödyntämistä. Hanke ei saa merkittävästi nostaa Kymijärven voimalaitoksen alueen ympäristökuormitusta melun eikä ilma- ja vesistö päästöjen osalta. Laitoksen jatkosuunnittelussa on tärkeää, että rautatien käyttöön jätepolttoaineen ja myös kivihiilen kuljetuksissa varaudutaan, koska rautatien käytöllä voitaisiin tulevan laitoksen jätekuljetuksista hoitaa jopa kolmannes ja hiilen tuonti kokonaan. Ympäristö- ja rakennuslautakunta on omassa lausunnossaan ottanut kantaa laitoksen vaikutuksiin vesistö- ja ilmapäästöihin. Näiltä osin kaupunginhallitus yhtyy lautakunnan lausuntoon. **Ympäristö- ja rakennuslautakunta** pitää harhaan johtavana YVA-selostuksessa esitettyä toteamusta, että Joutjokeen laitoksesta tuleva lämpökuorman lisäys ei ainakaan merkittävästi vaikuta purkuvesistön nykyiseen ekologiseen tilaan, koska Vesijärveen on jo pitkään johdettu jäähdytysvesiä myös kylmän veden aikana. Lautakunta toteaa, että nykyisessä Kymijärven voimalaitoskäytössä suurin osa lämpökuormasta on tullut nimenomaan talvella. Kesällä tuleva korkea lämpökuormitus on vasta viime vuosina muodostunut enemmän säännöksi kuin poikkeukseksi. Kaasutinlaitos on suunniteltu jatkuvaan ympärivuotiseen käyttöön, jolloin kesäinen lämpökuorma kasvaa. Lämpökuorma nousee, jos koko laitoksen tuotetut energiamäärät kasvavat niin kuin viime vuosina on käynyt. Jäähdytysvesien lämpöenergiamäärän nousu purkualueella on erityisen haitallista kesällä, koska se voimistaa veden lämpötilakerrostuneisuutta, mistä voi seurata happi- ja rehevöitymisongelmia ja haittaa vesistössä. Enonselän syvänteissä on kesällä poikkeuksellisen lämmin vesi. Tilanne on selvästi huonontunut hapen suhteen viime vuosina. Hankkeen välittömistä vaikutuksista laaja-alaisimmiksi arvioidaan vaikutukset ilmanlaatuun. Tarkastelussa on verrattu leviämislaskelmia Lahden alueen ilmanlaatumittauksiin. Tulosten tulkinnassa ei käy riittävästi selville, että Lahden mittauspisteiden tulokset eivät sijoitu laitoksen vallitsevien tuulien alapuolelle. Tuloksia voitaisiin verrata myös Heinolan ilmanlaadun mittaus tuloksiin. Vertailtaessa hiukkasten leviämistä ympäristöön on käytetty Möysän mittausasematietoja. Se on poistettu vuoden alusta käytöstä, koska sen mittausmenetelmä on puutteellinen. Ilmanlaatua kuvattaessa ja vaikutuksia arvioitaessa on parempi käyttää Launeen, Torin ja Heinolan mittauspisteitä.

Nastolan kunnanhallitus katsoo, että hankkeen ympäristövaikutuksia on selvitetty ja arvioitu suhteellisen laajasti. Arviointiselostukseen ei ole huomauttamista.

Orimattilan kaupunginhallitus katsoo, että kohdassa 15. Ehdotus seurantaohjelmaksi velvoitetaan toiminnanharjoittaja seuraamaan omalla kustannuksellaan Orimattilan pohjoisosien ilmanlaatua rikkidioksidin, typenoksidien ja hiukkaspäästöjen osalta. Näin varmistetaan siellä olevien kiinteistöjen ympäristön hyvä tila jatkossakin. Ilmanlaadun tarkkailun lisäksi toiminnanharjoittajan tulee seurantaohjelmassaan tarkkailla Porvoonjoen veden laatuun mahdollisesti haitallisesti vaikuttavia tekijöitä.

Päijät-Hämeen liitto toteaa, että arviointiselostuksessa on tarkasteltu hankkeen vaikutuksia monipuolisesti ottaen huomioon Päijät-Hämeen liiton aikaisemmin esiin tuomat liikenteelliset seikat, joten liitolla ei ole huomauttamista arviointiselostuksesta.

Etelä-Suomen lääninhallitus toteaa, että ihmisten kokemat ja hankkeen toteuttajan arviot hankkeen vaikutuksista poikkeavat toisistaan. Lääninhallitus ei ole selostuksen kanssa täysin samaa mieltä siitä, että suurimmalta osaltaan vaikutukset jäävät vähäisiksi. Kielteisistä vaikutuksista huolimatta huomioon ottaen hankkeen toiminnallisen kokonaisuuden myönteiset vaikutukset ja sen yhteiskunnallinen ja sosiaalinen merkitys on perusteltua puoltaa hankkeen toteuttamista. Vaikka kaasutuslaitos toimii suljettuna prosessina, sen sijoittamisella on kuitenkin merkittäviä ympäristöterveydellisiä vaikutuksia. YVA-selostuksessa ei mainita hajua eikä haittaeläimiä. Jätteen vähäinenkin käsittely ja varastointi saattaa aiheuttaa varsinkin kesäaikana hajuhaittoja lähiympäristölle ja tuoda myös haittaeläimiä alueelle ja sen läheisyyteen. Melusta todetaan, että melutaso, varsinkin yömelu, on lähellä ohjearvoa ja että uusi laitos nostaa tasoa jonkin verran. Ennestäänkin ohjeiden ylärajalla olevan melutason pienikin nousu tulisi selvittää selostuksessa esitettyä paremmin. Hankkeella on toteutuessaan sosiaalisia ja terveydellisiä vaikutuksia, joiden merkitystä ei laskennallisin menetelmin voida riittävästi arvioida. Kuulemistilaisuuksissa esitettyjä näkemyksiä ei ole otettu tarpeeksi huomioon. Vaikka päästöpitoisuudet alittavat ohjearvot, se ei tarkoita sitä, että terveydellistä haittaa ei voisi syntyä ottaen huomioon voimalaitosalueen kokonaisuuden. Lääninhallitus esittää asiantuntijaryhmän valvonnassa tehtäviä päästöjen seurantatutkimuksia ympäristön terveydentilan turvaamiseksi ja pitää tärkeänä että eri vaiheissa kuullaan Lahden sosiaali-, terveys- ja terveydensuojeluviranomaisia.

Turvatekniikan keskus viittaa arviointiohjelmasta antamaansa lausuntoon. Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta astuu voimaan 1.7.2005. Tämä merkitsee kyseisen voimalaitoksen osalta uusia velvoitteita turvallisuusselvityslaitoksena. Niillä on vaikutusta myös maankäytön suunnitteluun. Velvoitteet astuvat voimaan, vaikka kaasutuslaitosta ei toteutettaisi.

Hämeen työvoima- ja elinkeinokeskuksella ei ole huomautettavaa YVA-selostuksesta. Keskus viittaa YVA-ohjelmasta aiemmin antamaansa lausuntoon.

Tiehallinnon Hämeen tiepiiri toteaa, että vaikka hankkeen liikennemäärävaikutukset ovat melko vähäiset, raskaiden ajoneuvojen määrän kasvu voi aiheuttaa liikenteen sujuvuudelle ja turvallisuudelle ongelmia Kujalan ja Kymijärven

välillä olevissa valtatie 4 eritasoliittymissä. Tiepiirin kannalta kierrätyspolttoaineen rautatiekuljetukset vähentäisivät hankkeesta tienpidolle ja liikenteelle aiheutuvia haittoja. YVA-selostuksessa esitetty uusi kuljetusreitti Kujalasta Kymijärvelle valtatie 12 kautta edellyttää Kolavan eritasoliittymän toteuttamista. Eritasoliittymä liittyy valtatie 12 Lahti-Kouvola –välin kehittämishankkeeseen, jonka toteuttamisesta ei ole tehty päätöksiä.

Muistuttajat A ja B sekä 20 muuta allekirjoittajaa esittävät mm. seuraavia vaatimuksia ja huomioita YVA-selostuksesta: Lähialueen asukkaat eivät halua lisärasitusta Kymijärven voimalaitoksesta missään muodossa. Paras vaihtoehto olisi jätteenpolttolaitoksen rakentamatta jättäminen ja kaukolämmön tuottaminen puhtaammin esim. maakaasulla. Hanketta vastustetaan nyt ja mahdollisesta ympäristöluvasta tullaan valittamaan. YVA-selvitys on puutteellinen tai haittavaikutuksia vähättelevä. Esimerkiksi polttamisessa syntyvien mikrohiukasten terveysriskiä ei ole käsitelty ollenkaan. Jätteiden polttaminen ja polttolaitosten rakentaminen asutuskeskusten läheisyyteen on tämän terveysriskin takia edesvastuutonta. Polttamisessa syntyvien haitallisten aineiden tai supermyrkkyjen päästöjen laadusta tai määrästä on vaikea kenenkään antaa varmuutta. Laitoksen todennäköisenä meluhaittana pidetään korkeintaan kahden desibelin nousua lähialueella. Vähäinenkin melun lisäys nykytasosta on liikaa. Voimalaitokselta tuleva ujeltava ja jatkuva ääni on jo liiankin kova perusäänitaso alueella. Laitokselta tulevat matalat äänitaajuudet eivät helposti näy mittauksissa, mutta ne on otettava huomioon reilusti raja-arvoja alemminakin ihmiskehölle aiheuttamansa fyysisten ja henkisten vaikutusten vuoksi. Niitä vastaan on vaikea suojautua, koska ne läpäisevät hyvin normaalit talojen rakenteet. Meluntorjunnasta ja äänenhallinnasta on huolehdittava kaikilla käytettävissä olevilla keinoilla kokonaisvaltaisesti ja ennakoivasti. Ulkoilmassa voimalan tuottama äänitaso ei saa nousta yhtään nykyisestä tasosta. Selvityksessä esitetty piipun korkeus on liian matala. Matalapaineella tai sopivalla tuulella savut tulevat todennäköisesti aivan lähitaloille, sillä sopivissa oloissa nykyisestäkin piipusta tulee rikkidioksidin haju alas jo 400 metrin päässä piipusta. Myös Ilmatieteen laitoksen mallinnuksen mukaan n. 500 metrin katvealueen jälkeen pitoisuudet kasvavat nopeasti. Muutoin aistinvaraiset havainnot eivät tue Ilmatieteen laitoksen teoreettista mallia, joka on vailla realistista tieteellistä pohjaa ja liian epätarkka tällaisen päätöksen perusteluksi. YVA-selostuksessa todetaan, että "Tarvittaessa letkusuodattimeen injektoidaan kalsiumhydroksidia..." Kuinka määritellään tämä 'tarvittaessa' ja kuka sitä valvoo ja millä viiveellä? Mitä vaikutuksia kaupungin huonoilla taloudellisilla resursseilla on kustannuksia tuovaan kemikaalien ja aktiivihiihen käyttöön? Prosessin turvallisuuden ja ennakko- ja huoltoihin on oltava riittävät voimavarat. Selvityksessä vähätellään haju- ja pölyhaittojen mahdollisuutta lähialueilla eikä selvitetä, millaisia nämä päästöt olisivat häiriötilanteissa. Hankkeen vuoksi alueen tonttien arvo laskee. Onko kaupunki valmis lunastamaan lähitontit ja maksamaan lähi-alueelle jääneille korvauksen? Laitosalueen rumuutta voisi vähentää mm. suojaavalla viheralueella sekä riittävän korkealla meluvallilla.

Muistuttaja C vaatii savupiippua yhtä pitkäksi kuin on isommassakin rakennuksessa. Lastaus ja purkaminen on tehtävä äänitiiviissä rakennuksessa. Kymijärvelle rakentaminen on ehkä edullista lyhyellä tähtäimellä, mutta etu häviää muutamassa vuodessa energian edestakaiseen kuljettamiseen. Kirjoittaja vaatii oikeus- ja asianajokorvauksia ja haittakuluja, jos niistä aiheutuu myöhemmin kustannuksia.

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Yhteysviranomaisen antaa YVA-lain 12 §:n mukaan lausunnon arviointiselostuksesta ja sen riittävydestä.

Hankekuvaus

Hankkeen kuvauksessa jäi osittain epäselväksi muutamia ympäristövaikutusten tunnistamisen ja selvittämisen kannalta keskeisiä seikkoja.

Tuote- ja savukaasujen puhdistuksen kuvauksesta ei selviä, millä apuaineilla, mitä ja minkä verran epäpuhtauksia on tarkoitus poistaa kussakin puhdistusvaiheessa. Savukaasujen puhdistuksesta todetaan, että letkusuodattimeen injektoidaan 'tarvittaessa' kalsiumhydroksia ja aktiivihieletä. YVA-selostuksen seurantaohjelmaehdotuksesta käy ilmi, että laitoksessa seurattaisiin jatkuva-toimisesti mm. typen oksideja, hiilimonoksia, hiukkasten kokonaismäärää, suolahappoa ja rikkidioksia ja kahdesti vuodessa dioksiineja ja furaaneja sekä raskasmetalleja. Puhdistusprosessien kuvauksessa ei selvitetä sitä, onko apuaineinjektointien tarpeen toteaminen liitetty em. jatkuvatoimiseen seurantaan ja kuinka tämä tarve todetaan niiden aineiden osalta, joita seurataan vain kahdesti vuodessa tehtävin mittauksin.

Hajun ja pölyn syntymisestä todetaan, että tuotantotilat suunnitellaan ja rakennetaan siten, että pölyäminen ja hajun esiintyminen minimoituvat eikä varastoitavan kierrätyspolttoaineen määrä muutu merkittävästi nykyisestä. Selostuksessa ei selvitetä sitä, kuinka hajujen syntyminen estetään mahdollisissa poikkeustilanteissa.

Laitoksella käytettäviä kemikaaleja ei kuvata kuin esimerkinomaisesti.

Ympäristökeskus edellytti lausunnossaan, että vaikka jätteenpolttohanketta esitellään arvioinnissa omana toimintakokonaisuutenaan, yhteisvaikutusten arvioimiseksi on tarpeen käsitellä yleisemmällä tasolla myös *koko Kymijärven voimalaitoksen toimintaa*, eri polttoaineiden käyttöä ja energiantuotannon kehittymistä sekä hankevaihtoehdon että nollavaihtoehdon tilanteessa. Tämä kokonaistarkastelu YVA-selostuksesta puuttuu, mikä vaikeuttaa esimerkiksi vesistövaikutusten arviointia.

Vaihtoehtojen käsittely

Hankkeen toteuttamatta jättäminen eli ns. 0-vaihtoehto on kuvattu osittain epäselvästi ja ylimalkaisesti ja sen vaikutukset arvioitu yksipuolisesti. Koska tuotekaasun polttaminen jouduttaneen lopettamaan 28.12.2005, laitoksen polttoaineissa ja tuotantotavoissa tapahtuisi ilmeisesti 0-vaihtoehdon tilanteessakin muutoksia eivätkä tuleva toiminta ja sen vaikutukset olisi täysin yhtenevät nykyisen toiminnan ja sen vaikutusten kanssa. Vaihtoehdon vaikutuksia arvioitaessa on pohdittu vain sitä, mitä merkitystä olisi sillä, että jätteiden energiasäilytö hyödynnettäisiin muualla kuin Kymijärven voimalaitosalueella.

Vaikutusten selvittäminen

Ilmanlaatua kuvaavassa luvussa kerrotaan pääasiassa liikenteen päästöjen osuudesta ja merkityksestä Lahden alueen ilmanlaadussa. Varsinainen ilmanlaadun kuvaus on niukka. Se kuitataan lähinnä ilmanlaatuindeksin muutamin prosenttiluvuin. Selostuksessa ei selvitetty sitä, minkä sääasemien meteorologisia tietoja käytettiin ilmapäästöjen leviämismallilaskelmissa ja millaiset olivat niiden mukaan alueella vallitsevat tuulensuunnat.

Voimalaitoksen *melua* on mitattu joului-tammikuussa 2004-2005. Mittauksesta ei selvitetty mittauspisteiden sijaintia, mittausaikaa, mittausolosuhteita yms., jotta sen edustavuutta ja riittävyttä voisi arvioida.

Selostuksen mukaan laitosta ajetaan niin, että keskikesän tilanne vesistöön johdettavien jäähdytysvesien osalta ei juurikaan muutu nykyisestä. *Vesistövaikutusten* arvioinnin johtopäätöksenä todetaan, että esitetyn mukainen lämpökuorman lisäys ei ainakaan merkittävästi vaikuta purkuvesien nykyiseen tilaan eikä sen arvioida lisäävän merkittävästi leväkasvua. Toisaalla arvioinnin epävarmuustekijöissä todetaan, että jos lämpökuorman kasvu ajoittuu osaksi kesäkauteen, vaikutukset purkuvesistössä eroavat nyt arvioidusta. Selostuksessa ei selvitetä niitä olosuhteita tai tilanteita, joissa lämpökuorman kasvu ajoittuisi osaksi kesäkauteen, eikä arvioida, millaisia vaikutukset purkuvesistössä tuoloin olisivat. Lahden ympäristö- ja rakennuslautakunta toteaa lausunnossaan, että Enonselän syvänteissä vesi on kesällä poikkeuksellisen lämmintä ja happi-tilanne selvästi huonontunut viime vuosina. Vuoden 2005 valtakunnallisen leväseurannan 262 havaintopaikasta Vesijärvi oli yksi niistä kuudesta paikasta, joissa oli jo kesäkuussa havaittu sinilevää. Vaikka yksittäisen laitoksen vesistöihin aiheuttaman lämpökuorman vaikutuksia on vaikea arvioida ja yksilöidä, on syytä varovaisuusperiaatteen mukaisesti tehdä kaikki voitava Vesijärveen kohdistuvan lämpökuorman ja siitä aiheutuvien haittavaikutusten vähentämiseksi.

Arvioinnin epävarmuustekijöitä on tarkasteltu erikseen kunkin vaikutusryhmän osalta, mikä on erittäin hyvä ja havainnollinen menettelytapa.

Haitallisten vaikutusten ehkäiseminen ja lieventäminen

Koska melu on yksi hankkeen merkittävimmiksi koetuista vaikutuksista, olisi tärkeää hankkeen suunnitteluvaiheessa vielä erityisesti pohtia melun vähentämismahdollisuuksia. Selostuksen mukaan jätepolttoaineen purkupaikka aiheuttaa jonkin verran melua. Voidaanko näitä purkupaikkoja sijoittaa laitossrakennuksessa pois päin asutuksesta siten, että melun kantautuminen asutukseen päin vähenisi? Myös mahdollisen meluvallin ja/tai suojaviheralueen perustaminen tulisi selvittää.

Vesijärven Enonselän happi-tilannetta voisi *talviolosuhteissa* kohentaa jäähdytysveden purkamisella siten, että kulloinkin vallitsevissa oloissa Joutjoesta tuleva jäähdytysvesi tulisi Enonselälle 4-asteisena (eli noin veden tiheysmaksimissa), jolloin virtaus suuntautuisi pohjanmyötäisenä ja happitaloutta ylläpitävänä altaan syvänteeseen. Tätä tarkoitusta varten lienee mahdollista laatia myös matemaattinen malli, joka helpottaisi laitoksen käyttöä muuttuvissa lämpötila- ja tuotanto-oloissa. *Kesätilanteen* heikentymisen estämiseksi ei ehkä ole muuta keinoa kuin järven tehokas hoito, jonka kustannuksiin Kymijärven voimalaitoksen olisi kohtuullista osallistua.

Seuranta

Seurantaohjelmaehdotuksessa on 'Muun seurannan' kohdassa käsitelty melua, sosiaalisia vaikutuksia ja jäähdytysvesiä. Tehtyjä melumittauksia on tarpeen uusia ja täydentää, ja melutilanteen kehitystä on syytä seurata tilanteiden muuttuessa. Muidenkin lähialueelle ja sen asukkaisiin kohdistuvien vaikutusten minimoiminen ja seuranta sekä yhteydenpito lähiasukkaisiin on keskeistä hankkeen jatkosuunnittelussa ja toteutuksessa kuten myös käyttövaiheessa. Jäähdytysvesipäästöjen ja niiden vaikutusten seuranta uuden kuormitus-tilanteen mukaisessa laajuudessa on keskeinen osa seurantaohjelmaa.

Raportointi

YVA-selostus on tasoltaan parempi kuin YVA-ohjelma, mutta siinäkin on vielä vastaavanlaisia virheitä ja epätarkkuuksia kuin ohjelmassa. Esimerkiksi Lassila & Tikanojan sanotaan toisaalla (s. 14) hakevan ympäristölupaa kierrätyspolttoaineen valmistukseen, toisaalla (s. 5), kerrotaan sen jo saaneen luvan. Sivulla 9 mainittu kuvasovite polttoaineen vastaanotosta ilmeisesti puuttuu. Kartat ovat osin melko pieniä, eikä suojelukohteista ole lainkaan karttaa, joka YVA-ohjelmassa vielä oli.

Arviointiselostuksen riittävyys

Arviointiselostus sisältää YVA-asetuksen 11 ja 12 §:n ja yhteysviranomaisen arviointiohjelmasta antamassaan lausunnossa edellyttämät seikat. Edellä on selvitetty erilaisia täydennystarpeita hankkeen seuraavia käsittelyvaiheita varten. Ne huomioon ottaen voidaan todeta, että hankkeen merkittävät vaikutukset on selvitetty riittävän pätevästi ja arviointiselostus antaa hankkeesta tarpeeksi havainnollisen ja ymmärrettävän kokonaiskuvan. Näin ollen arviointiselostusta voidaan pitää riittävänä.

Lausunnosta tiedottaminen

Ympäristökeskus lähettää lausuntonsa tiedoksi lausunnon antajille ja mielipiteen esittäjille. Usean allekirjoittajan lähettämän mielipiteen esittäjistä ensimmäisen allekirjoittajan on esitettävä lausunto nähtäväksi myös muille allekirjoittajille. Lausunto tulee nähtäville myös ympäristöhallinnon verkkopalveluun osoitteeseen www.ymparisto.fi > Alueelliset ympäristökeskukset > Hämeen ympäristökeskus > Ympäristönsuojelu > Ympäristövaikutusten arviointi > Päättäneet YVA-hankkeet.

Ympäristökeskus lähettää kopiot arviointiselostuksesta saamistaan lausunnoista ja mielipiteistä hankkeesta vastaavalle. Alkuperäiset asiakirjat säilytetään Hämeen ympäristökeskuksessa.

Johtaja

Harri Kallio

Kehittämispäällikkö

Riitta Turunen

Liite

Maksun määräytyminen ja maksua koskeva muutoksenhaku

Tiedoksi

Lausunnon antajat ja mielipiteen esittäjät
Suomen ympäristökeskus (ja 2 kpl arviointiselostuksia)

MAKSUN MÄÄRÄYTYMINEN JA MAKSUA KOSKEVA MUUTOKSENHAKU

Maksun määräytyminen

Maksu määräytyy ympäristöministeriön asetuksessa (1237/2003) alueellisen ympäristökeskuksen maksullisista suoritteista olevan maksutaulukon mukaisesti.

Maksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollisella, joka katsoo, että maksun määräytymisessä on tapahtunut virhe, on oikeus vaatia siihen oikaisua Hämeen ympäristökeskukselta. Oikaisuvaatimus on toimitettava ympäristökeskukselle kuuden (6) kuuden kuukauden kuluttua maksun määräämisestä. Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava oikaisua vaativan nimi, asuinpaikka ja postiosoite, vaatimus maksun muuttamiseksi sekä oikaisuvaatimuksen perustelut.

Oikaisuvaatimus on oikaisuvaatimuksen tekijän ja oikaisuvaatimuksen muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut oikaisuvaatimuksen, siinä on mainittava myös laatijan nimi, asuinpaikka ja postiosoite. Oikaisuvaatimus voidaan toimittaa ympäristökeskukseen myös sähköisessä muodossa. Kun sähköisessä asiakirjassa on riittävät tiedot lähettäjistä, sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella eikä myöskään ns. sähköistä allekirjoitusta tarvita.

Oikaisuvaatimukseen on liitettävä maksun määräämisen perusteena oleva asiakirja alkuperäisenä tai jäljennöksenä.

Omalla vastuullaan oikaisuvaatimuksen voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Kirjallinen oikaisuvaatimus on jätettävä postiin tai sähköinen oikaisuvaatimus lähetettävä siten, että se ehtii perille oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Hämeen ympäristökeskuksen postiosoite on PL 131, 13101 Hämeenlinna ja käyntiosoite Birger Jaarlinkatu 13. Lahden toimipaikan postiosoite on PL 29, 15141 Lahti ja käyntiosoite Kauppakatu 11 C. Sähköposti toimitetaan osoitteeseen kirjaamo.ham@ymparisto.fi.

Sovelletut oikeusohjeet

Valtion maksuperustelaki (150/1992)

Laki valtion maksuperustelain muuttamisesta (961/1998)

Ympäristöministeriön asetus (1237/2003) alueellisen ympäristökeskuksen maksullisista suoritteista

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003)

